

עג:

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה

מסורת הש"ס

עין משפט
גר בצוה

א [מ]י פטרו מהל
תרומוהו ה' ין:
קלא ב מ"י פטרו מהל
מחללת אסורות
הלכה ו סמך לחין קמח
טעמיה יד מ"י לא פטרי
ה:
קלב ג מ"י שם קמך שם
טעמיה יד מ"י קל
טעמיה א [ופטרי] ג:
קלב ד מ"י פ"ג מהל
תרומוהו הלכה א:

חוקיה אמר הגדילו באיסור אסור. פרש"י כגון היין של הימר היה כבוד ואח"כ נפל עליו יין נסך דמלא מין את מינו ויעור ולא שנה כי נפלו מים מחלה לא שנה לבסוף דלא אמרינן רואין את הימר כאלו אינו והשאר מים רצין עליו ומצטלין אותו אלף היין מתחבר למינו ונעשה הכל יין נסך והשחא אין נמים שיעור לצטלו הגדילו בהימר כגון שהיין נסך היה כבוד ונפל שם קימוין של מים וכשנפל עליו היין של הימר כבר נמצטל מים נסך נמים שהמים טרינין עליו בהימר לצדו ומצטל ומשמצטל לגמרי שוב אינו חוזר ויעור ור' יוחנן הגדילו באיסור נמי מותר דלא אמר מלא מין את מינו ויעור והוא שפלו מים מחלה מה פרש"י. וקשיא דדוחק הוא מלא מים שהעמיד רש"י מלמיה דר' יוחנן כשנפלו מים מחלה דלכ"כ ה"ל לפרש וע"ק הא דפירש הגדילו בהימר כגון שפלו יין של הימר לבסוף דהא ליטנא דקאמר יין נסך שפלו לצור משמע דאיכא שפלו מים לצור דהי כבד ליטנא כמו ההוא דלעיל דקאמר הגערה יין נסך מחיבת לצור כו' לכן [א]י"ל הגדילו המים באיסור לומר בשעה שפלו מים לצור היה כבר מעורב היין נסך ביין של הימר אסור דלא אמר רואין הימר כאלו אינו כו' כיון שכבר נאסר הגדילו בהימר כו' שפלו מים של הימר מחלה כבוד ואח"כ יין של איסור הכל מותר כיון שנטל דהיינו שלא היה כבר נאסר ור' יוחנן אמר הגדילו נמי באיסור כי שפלו מים מחלה בין לבסוף מותר דלית ליה רואין: שני בבושת. תימה למה לי טקא את מינו אפילו מינו דין של חולין ישיעו לצטל דהא ר' יוחנן לית ליה נמינו נמשהו אלף טבל יין נסך [מתרומה נמי עולה בק"א אלמא דנטיל נמינה וי"ל דהכא מיירי בדליכא ק"א ולכן אינו מצטל:] חו"ץ שפלו יין נסך. וה"ק דמים נמים נמשהו: **שבר** טא

שעטא דבהיתירו כך איסורו. מה הימירו נמשהו כשמואל דאמר שמואל טהה אחת פוטרת את הכרי וכי היכי דכל שהוא משום דהימירו משום נמי לאסרו ותימה דהכא משמע דטעמא דטבל נמשהו דהימירו כן איסורו ובירושלמי קאמר' דטעמא משום דטבל נמי של מיתרין וכל דבר שיש לו ממירין אפי' בא"ף לא צטיל כגון טבל ושעית ומעשר והקדש טעם צמיח אכל שלא צמיח צמות טעם השחא מרי טעמי ל"ל וי"ל דלריבי תריוהו דאי ליכא אלף חד טעמא דיש לו ממירין הוי אמנא דוקא היכא דהצטלים בעיר דאי יש לו ממירין שהצטלים יכולים להפריש אכל אי ליכא בעיר אפי' דיכול לילך במקום שהצטלים שם מ"מ כיון שיש לו טורה והולאה הוי כשאיין לו ממירין כמו שפ"מ בפ' ההבדל (ב"מ דף ג. וס) דלא מקרי יס לו ממירין אלף כלא טורה וי"ל דהא הלכך אצטרין טעמא דהכא משום דכהתיירו קך איסורו ואי ליכא אלף טעמא דהכא הוי אמנא דלא הוי נמשהו אלף טבל גמור דהיתירו נמשהו כשמואל אכל מעשר ראשון הטבל לתרומת מעשר דהיתירו לא הוי נמשהו דהא מעשר מן המעשר בעי אפרושי הוי אמנא דאיסורו לא הוי נמשהו לך אצטרין טעמא דירושלמי דיש לו ממירין: אלו

הגדילו. המים והיין באיסור שפלו יין נסך בסוף והגדילו אסור ולא אמרינן רואין את הימר כאלו אינו אלף יין נסך מתחבר למינו ואין המים רצין עליו וכ"כ אם נפלו מים בסוף כדאמרין לעיל א: הגדילו בהימר. שפלו יין הימר בסוף כבר נטל יין נסך נמים שהמים רבו עליו בהימור לצדו ומצטל לגמרי שוב אינו חוזר ויעור: ור' יוחנן אמר אפי' הגדילו באיסור. הואיל ומים נפלו מחלה לא אמרינן מלא מין את מינו: אל"ר ר' ירמיה לר' זירא כו'. ר' ירמיה לא הוה קיס ליה בעטעמיהו וסבר דטעמיה דמזיקי משום דלחר אמרין אתי כה כר"א הלך נפל יין נסך בסוף אסור נפל כשר בסוף מותר ור' יוחנן כרנן דלחר עד שיהא באיסור לצדו כדי לנטל את המים אכל הימר לא יצטרף עמו לצטל את המים ולאסור: לא שנו. לר"א דאם נפלה הימר בסוף מותר: אלף שקדס ופילק את האיסור. ולא נשלים השיעור אפילו ע"י זירוף: אכל לא קדס ופילקו. מנצטרף הימר לאיסור להשלים את השיעור: חוקיה דאמר כמאן. אי כר"א קאמר אפי' הגדילו בהימר אסור דהכא ליכא למימר קדס ופילקו ואי כרנן אפילו הגדילו באיסור מותר דהא אמרינן אפי' נפל איסור בסוף אינו אסור: אלף. גבי פלוגתא דשאר איכא למימר חוקיה ור' יוחנן תריוהו אי כר"א אי כרנן דטעמא דהכא ודההיא לא דמי דשאר ר"ה דלא צטיל משום דמתקן לכולה עיסה ואיסוריה לאו נמשהו ור"א ורנן כה זה גורס פליגי ביין נסך נמינו איסורו נמשהו ואלף נמינו צמות טעם ופילוגתא דחוקיה ור' יוחנן משום מינו ושאינו מינו: וברואין קמטעני חוקיה. סבר לא אמרינן רואין את מינו כאלו אינו ושאינו מינו ר"ה עליו ומצטלו אלף כיון דיון כשר קודם ליון נסך ויון כשר הוה רבה על המים כי נפל יין נסך מלא מין את מינו ויעור אכל כי נפל נסך כרשא צטל ליה נמים דמים הוי טפי עליה וכי דער נפל כשר שרי דמשצטל יין נסך לא אמרינן חוזר ויעור: ור' יוחנן. סבר כיון דנפל נסך למינו ושאינו מינו רואין את מינו כאלו אינו ומצטלו: ומוגן. נמים לפי כה היין ויש נמים שצטניהם כדי לנטל את התרומה כרוב: מהו. מי אמרינן רואין של חולין כאלו אינו והמים רבים על התרומה או דלמא מלא מין את מינו ויעור ורבה היין על המים:

זה הכלל. דמתי' דמשום יין נסך לא אצטרין דהא מלא ליה יין נמינו נמשהו ויון נמים צמות טעם אלף לאיתוי שאר איסורין אחא. כל עתק טעם נמינו בששים משערין כדאמרין בשעיתת חולין (דף נח. א). חוץ מצטל ויון נסך. לקמן מפרש טעמא: חטא חטא טעמיה ככרי. מתרומה דהא לא אצטרף שיעורא דיהה אלף ראשית דגנך כתיב' ואפי' כל דהו ורנן הוה דאמרינן עין יפה אחד מארבעים עין רעה אחד מששים ציננית אחד משמיים: כמה אמרו עכל איסורו נמשהו נמינו. אמרו אכל שלא נמינו צמות טעם משום דנמינו איכא למימר כהתיירו קך איסורו אכל בשלא נמינו ליכא למימר הכי אמנא דהי' אלא טעמא משום הכי הוא: מתנ'

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שני ובר
והרשב"א שם עולה בק"א
עין ומסר דף עג ע"א
מפי' ד"ה ר"ה:

הנהוה הגר"א

[א] ר"ה ד"ה חוקיה. לך
ר"ה הגדילו כו'. ר"ה אכל
כרובתא מ"ה לאו יכס"ב
דעלה מפרש כפכ"י
נפל איסור בסוף אסור
הימר בסוף מותר אכל כו'
יוחנן אמר שם דל"ר מים
מחלה דכל ענין מותר.
ואפי' ידע מי דקרו לרש"י
לומר דוקא מחלה:

מוסף רש"י

שאר של חולין. ושאר
אחר של תרומה. שפלו
לחין הימיה. כל חולין
וע"כ (סו. ב) כד לחמין.
עיסה ו' (סו. א) אחר
אחרון אני בא. אמו
שפלו אחרון. אם של חולין
נפל אחרון צטל את
הראשון ומותר טריס ואם
של תרומה נפל אחרון
אסור טריס (סו. א) שפלו
גורס את החיובי ואם נפל
האיסור בסוף אסוריה
ומותר (ב. ב.) לא שנו.
דלמרי ר"ה אם אחרון חולין
שפלו. אלא שקדס
וסילק את האיסור.
קודם שפלו של זה.
שפלו זה ויעור אכל כי נפל נסך
הימר מנצטרף לאיסור
ליתו שיעור לאפה.
ואפי' שבר נתן כה
איסור נשים ולא הימיה
מתחלת על די אחר אל
לא צטיל ראשון ואפי' כיון
דלא היה טו מעולם
שיעור חמין ליכא למימר
זה וזה גורס ויעל שני את
הראשון וע"כ (סו. א):
שקדס ופילק את האיסור
מפיו שפלו בו הימר מיד.
דסילק ופילקו ועדיין לא
החמין טעל והלך לו.
ואפי' דהשולט טו קמח
שפלו זה האחרון לגמור
חמין על די, אשכ"כ כבר
נצל לו ועוד אין חזק
וע"כ טו (פסחים ב.)
אבל לא קדס ופילקו.
ונגמר על די ששים ואינו
יכול ליטל אסור (סו. א).
חטא אחת פוטרת את
הכרי. ראשית דגנך ולא
יכ"ב טה קולא שיעור
(והר"ב ע"ד).